

פנח"ס חסר עולה כמנין פסח"ם

בחק לישאל יום שני לפרשת פנחס, קידרו הלימוד משניות במסכת פסחים פרק ז' כיצד לזוין את הפסח, וראוי לצאר שייכות משניות מסכת פסחים לפרשת פנחס.

ויל"פ זע"ה, דבאור פלאות התורה הציא משו"ת שואל ומשיב (אה"ע סימן קכ"ט שמות גיטין אות פ') שכתב וז"ל, בקיץ שנת תרי"ב הייתי בקארלסבאד, והורכנו ללמוד משניות עבור נשמת מת אחד שהיה שמו פנח"ס, ולא נמצא אצלינו משניות שהפרקים מתחילים באות פ', ואמרתי שנלמד מסכת פסחים כי פסח"ם בגימטריא פנח"ס חסר דוק ותשכח עכ"ל.

ושפיר מישך שייכו פרשת פנח"ס למסכת פסח"ם, שכן השואל ומשיב אמר ללמוד משניות מסכת פסחים לנפטר ששמו פנח"ס שהוא עולה בגימטריא כמנין פסח"ם.

ויש לרמוז זה ג"כ זמנין הפסוקים צפרשת פנחס שהם קס"ח שהוא מספר תיבת כפס"ח שעולה קס"ח, לרמוז שפנח"ס הוא כפס"ח שכן פנח"ס עולה כמנין פסח"ם.

פינחס קיבל שכרו בשביל קנאות ולא בשביל שעשה שלום

לכן אמור הנני נותן לו את זרייתי שלום (כ"ה י"ב) ונמסר זריית שלום ו' קטיעא.

ויתכן לצאר זע"ה, דבאמרי יואל דקדק למה נכפל קנאות דפינחס ז"פ, דצפסוק י"א כתיב פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי, וצפסוק י"ג כתיב והיתה לו ולזרעו אחריו זריית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר על בני ישראל.

ותירץ דזמסכת זבחים (דף ק"א:): א"ר אלעזר א"ר חנינא לא נתכהן פינחס עד שהרגו לזמרי דכתיב (כ"ה י"ג) והיתה לו ולזרעו אחריו זריית כהנת עולם, רב אשי אמר עד ששם שלום בין השבטים, וכתב רש"י זימני יהושע בצבט בני גד ובני ראובן שבנו את המזבח בעבר הירדן, וצקשו שאר שבטים לעלות עליהם לצבא ושלחו את פנחס לדבר עמם.

ולפי"ז היה מקום לחשוב שפינחס קיבל שכרו על שעשה שלום בין השבטים, ובאמת קנאות דפינחס היה יותר גדול ממה שעשה שלום בין השבטים, ועל הקנאות קיבל שכרו, ולכן כפל התורה עוד הפעם

מעשה דקנאות, להורות ששכרו קיבל על הקנאות ולא על מעשה השלום בין השבטים, וז"ש והיתה לו ולזרעו אחריו זריית כהנת עולם, תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר על בני ישראל, ולא על מעשה השלום עכ"ד רביה"ק באמרי יואל.

והנה אות ו' הוא אות הציבור כמו"ש ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם, וכתב רש"י כל מקום שנאמר אלה פסל את הראשונים ואלה מוסף על הראשונים מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני, גם מילוי אות ו' הוא ו"ו שמורה ג"כ על ציבור ואחדות.

ולכן נמסר הנני נותן לו את זרייתי שלום זו' קטיעא, לרמוז שלא בצדל שעשה שלום בין השבטים שנרמו באות ו' אות הציבור והאחדות קיבל שכרו, אלא תחת אשר קינא לאלהיו שזה יותר גדול ממה שעשה שלום בין השבטים.

לאחר החורבן חשוב לד' ק"ש כמו קרבן התמיד

הרמב"ם מנה מצות קרבן התמיד למצוה ל"ט שעולין כמנין הוי"ה אח"ד, וי"ל דבילקוט שמעוני (ואתחנן) אמרו שמע ישראל ד"א ד"א, כך אמר הקצ"ה לישראל לשעבר הייתם מקריבין לי שתי פעמים ביום את הכבש אחד תעשה בצקר וגו', וגלוי וידוע לפני שצית המקדש עמיד ליחרצ ומכאן ואילך אי אתם יכולין להקריב קרבנות, אלא מבקש אני תמורתן של קרבנות, שמע ישראל בצקר ושמע ישראל בערב ועולה לפני יותר מכל הקרבנות ע"כ.

וזה הרמוז במצות קרבן תמיד מצוה ל"ט כמנין הוי"ה אח"ד, דבעת הגלות מועיל שמע ישראל ד"א הוי"ה אח"ד כמו קרבן התמיד שהוא מצוה ל"ט שעולה כמנין הוי"ה אח"ד.

וברבה פנחס (פכ"א כ"א) איתא, אר"י ז"ר סימון מעולם לא היה אדם צירושלים וצידו עון, כיצד תמיד של שחר מכפר על עבירות שבליה ושל בין הערבים מכפר על עבירות שנעשו ביום, ובראש דוד להחיד"א (האזינו) הקשה, איך מהני תשובה הלא מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחיל, ומירץ שאני קוב"ה, דהטעם שמלך אין כבודו מחיל דהכבוד לאו דיליה אלא של הציבור ולכן לא מצי מחיל, אבל קוב"ה דכו"ע דיליה מצי מחיל, וציאר בזה אצינו מלכינו חטאנו לפניך, אצינו מלכינו אין לנו מלך אלא אתה, וכיון דכו"ע דיליה מצי מחיל.

וזה הרמוז בקרבן התמיד שבזכותו מחל הקצ"ה עונותינו אף שהוא מלך, דשאני הקצ"ה שהוא הוי"ה אח"ד כמנין ל"ט שהוא מצות קרבן התמיד שעל ידה זכו למחילת עונות.

והזמאירי במסכת יומא (דף ס"ב:) כתב ששחטו קרבן תמיד כנגד השמש להכחיש כח ע"ז של אותן שעובדין לחמה כי הוי"ה אח"ד, וזה נמי רמז בקרבן התמיד מזה ל"ט כמנין הוי"ה אחד.

לעתיד לבוא לא יקריבו רק תמיד של שחר ולא בערב

את הכבש אחד תעשה צוקר ואת הכבש השני תעשה צין הערבים (כ"ח ד') צמעשה רוקח סוף מסכת תמיד הקשה, למה נקראת מסכת תמיד בלשון יחיד, הלא הקריבו שני תמידים צוקר וצערב, וכי דהרד"ק ביחזקאל (מ"ו י"ג) כי דלע"ל לא יקריבו רק קרבן תמיד של שחר ולא של צין הערבים, ולכן נקראת מסכת תמיד ולא מסכת תמידין, דלעתיד לא יקריבו רק קרבן תמיד של שחר.

ויתכן הטעם שלע"ל לא יקריבו רק קרבן תמיד אחד, דזישמח משה (קרח) ציאר שמשו ציקש שלא ישרף חלקם בתמידי צבור, עפימ"ש הנזר הקודש (צ"ר פ' ג' סי' ז') שהתמידין הם לתיקון המאורות, דמאורות הם חסד דאור נקראים טוב שהוא חסד וכהן הוא חסד, ותמיד של שחרית נתן כח לחמה וצין הערבים ללצנה.

רזה פירוש הפסוק שנים ליום, ר"ל עבור תיקון היום, דהיינו תיקון שמש וירח, כי ערב וצוקר הם יום אחד, והנה לדעת המעוררים קרח ועדתו שהעבודה יהיה בליום שהם מנד הדין, ל"ה זה תיקון למאורות שהם מנד החסד, אם כן אין תיקון להמאורות ואין תועלת בתמידין, לכך חלקם לא ישרף כי לשיטתם אין צהם מועיל בתמידין עכ"ד.

וב"ז הוא צעוה"ז שהמאורות לריכין תיקון מקריבין צ' תמידין, צוקר וערב לתיקון חמה ולצנה, אבל לע"ל שהמאורות יתוקנו ממילא, ולא ינטרכו לתיקון של תמיד שחר וצין הערבים לתקון החמה והלצנה, אז די בקרבן תמיד אחד.

שעיר ר"ח היה כפרה על חטא מכירת יוסף

ושעיר עזים אחד לחטאת לד' (כ"ח ט"ו) וכתב החוקני שעיר ר"ח לכפר על וישחטו שעיר עזים במכירת יוסף ע"כ.

רבע"ה יש לצאר, דבמכירת יוסף כתיב צפרשת וישב (ל"ו י"א) ויקנאו צו אחיו, ומה נעשה צסופו מכירת יוסף שנלמח מן הקנאה שנתקנאו צו אחיו, והלצנה נתקנא על המאור הגדול ואמרה אי אפשר לשני מלכים שישתמשו צכתר אחד והקצ"ה אמר לה לכו והמעטי ענמן, ומזה נעשה ר"ח שהוא מולד הלצנה עד ט"ו צחודש ואח"כ מתמעטה עד סוף חודש ושז חוזר ומתגדל.

ולכן ככל ר"ח שנוולד הלצנה אחר שנתמעטה אורה מיום ט"ו ואילך מחמת קנאת הלצנה על החמה, אנו מתעוררים שאין ראוי לקנא אחרים והשצטים שקנאו את יוסף ראו מה עלתה להם, ושפיר הוה קרבן שעיר ראש חודש כפרה על מכירת יוסף שצאותו זמן וישחטו שעיר עזים.

תשפ"ד הוא אל"ף תת"ק נ"ו שנים מעת חורבן בית שני ובזכות תורה שבע"פ הגלויות מתכנסות

בשבוע זו פרשת פינחס שנת תשפ"ד אנו נכנסים צימי צין המצרים, ואנו נמצאים בצלות אל"ף תת"ק נ"ו שנים מעת חורבן בית שני שהיה צשנת ג"א תתכ"ח, ותמלא מקרא קודש צפרשת כי תלא (כ"א ט"ו) כ"י תהיינה לאי"ש שת"י נשי"ם עולה צדויק אל"ף תת"ק נ"ו.

ויתבאר הענין צע"ה, דצפנים יפות (כי תלא) ציאר הקרא כי תהיין לאיש שתי נשים האחת אהובה והאחת שנואה, כי תהיין לאיש שתי נשים על שם שתי תורות, תורה שצכת צתורה שצצל פה, ואמר האחת אהובה והאחת שנואה ואמרו חז"ל צמסכת יצמות (דף כ"ג.) וכי יש שנואה לפני המקום אלא אהובה צנשואיה, הכוונה על התורה שנאמר (וזאת הצרכה ל"ג ד') תורה לזה לנו משה מורשה ואמרו חז"ל אל תקרא מורשה אלא מאורסה, וצתנחומא (פרשת נח) אמרו הוה דהוורך לכפות ההר כגיגית אף שאמרו נו"ג, דנו"ג אמרו על תורה שצכת וצפיית ההר היה על תורה שצצל פה שצריכין לזה יגיעה רצה, לכך נקרא תורה שצע"פ שנואה צמעשה.

וילד"ר לו צנים שיש צעלי מקרא ומשנה, אבל החשוצים הם צעלי משנה, לז"א והיה צן הצכור לשנואה תורה שצע"פ שהוא שנואה הוה צן הצכור, וצמסכת קדושין (דף ל.) אמרו חז"ל לעולם ישלש אדם שנותיו שליש צמקרא שליש צמשנה שליש צתלמוד, א"כ פי שנים הוה צמשנה ותלמוד, ושליש צמקרא, וזהו כי את הצכור צן השנואה יכיר לתת לו פי שנים צכל אשר ימצא לו, ע"ד שאמרו צמסכת מגילה (דף ו:) יגעתי ומלאתי תאמין עכ"ד, הנה הפנים יפות מרמז פרשת שתי נשים על תורה שצכת ועל תורה שצצל פה, ונותן הצכורה לתורה שצע"פ כיון שהיא שנואה שלא ראו לקבלה.

ולבאר שייכות תורה שצע"פ לשנות חורבן ציהמ"ק י"ל, דצרכה (לו פ"ג ג') אמרו אין כל הגלויות הללו מתכנסות אלא צזכות משניות, מ"ט שנאמר (הושע ח') גם כי יתנו צגוים עתה אקצנם, יתנו הוה מלשן תנן, דלימוד משניות הוה סגולה לעורר הגאולה, ולזה צה הרמז שאם נתמיד צלימוד תורה שצע"פ שהוה צן השנואה, אז נוכח לצאת מגלות החל הזה אחר אלף תת"ק נ"ו שנים צמהרה.

yonafriedman@thejnet.com